

پولس رسول نامه رومیان کلیسائه وسه

شه دعاها! دله شما ره یاد یارمبه ^{۱۰} هَمَش شه دعاها! دله خوامبه که اگه خِدا پخوانه، سرآخِر بَتونَم شمه بَدِیَن وسه بَیَم. ^{۱۱} چوون شمه بَدِیَن وسه ذوق دارمه تا روحانی عطایا، شمه ایمون تقویت وسه شما ره هادِم. ^{۱۲} یعنی تا اِما همدییه ایمون هِمراه دِلگرم بَوویم، هم مِن و هم شما. ^{۱۳} ای پَرارون، نخوامبه بی خَوِر بوئین که چن گش خواسمه شمه پَلی بَیَم، ولی هر گش یه چی پیش بییمو. خوامبه که شمه میون هم آت کم محصول درو هاکنیم، هَمون طی که دیبه غیر یهودیون میون هاگردمه.

^{۱۴} مِن شه ره هم یونانیون هم بَرَبَرا هم حکیمون و هم نادونون مدیون دومبه. ^{۱۵} این وسه خَله ذوق دارمه، انجیل شمه وسه که روم دله زندگی کاندین، اعلام هاکنیم.

^{۱۶} چوون مِن انجیل چِم خجالتی یدارمه، چوون که انجیل، خدائه قَوّت، هر کس نجات وسه که ایمون بیاره، اَوّل یهود و بعد غیر یهود. ^{۱۷} چوون انجیل دله، اون صالحی ای که خدائه چِم هسه دیار بونه، که اَوّل تا آخر ایمون سر پابرجائه. هَمون طی که حَبَقوقِ کِتَاب دله بنوشته بییه: «صالح آدمون ایمون هِمراه زندگی کاندینه.»

خدائه غَضَب گناه کار آدم وسه

^{۱۸} چوون خدائه غَضَب آسمون چِم، هر جور بی خدایی و آدمون ناراستی سرانه، که شه ناراستی هِمراه حقیقت از بین ورنه. ^{۱۹} چوون

پولس طَریف چِم، مَسِیح عیسی نوکر، که رسالت وسه انتخاب بییه و خدائه انجیل وسه وَقَف بییه؛ ^۲ هَمون انجیلی که قبلتر خِدا، شه پیغمپرون طریق، مقدس کتاب هائه دله وه وعده ره هدا بییه، ^۳ و وه ریکائه خَوری، که جسماً داوود نَسَل چِم دَیْنیا بییمو، ^۴ و طبق روح قدوسیت، شه زنده بَیَن هِمراه مرده هائه چِم، قَوّت دله اعلام بییه که خدائه ریکائه، یعنی آمه خداوند عیسی مَسِیح. ^۵ خِدا مَسِیح طریق، اِما ره فیض هدا تا وه رسولون بوئیم و تموم قوم ها ره راهنمایی هاکنیم که مَسِیح اسم ایمون بیارن و وه چِم اطاعت هاکنن. ^۶ و این شمه وسه هم هسه که دَعوت بینی تا عیسی مَسِیح وسه بوئین؛

^۷ همه اونانی وسه که روم شَهر دله دَرنه، که خِدا وشون دوس دارنه و دَعوت بینه تا خدائه مقدس قوم بوئن:

فیض و صلح و سلامتی آمه پیر، خِدا و خداوند عیسی مَسِیح طَریف چِم، شمه وسه بیته.

پولس روم بوردن وسه ذوق دارنه

^۸ اَوّل که، شه خِدا ره عیسی مَسِیح طریق چِم، شما همه خاطری شکر کامبه، چوون شمه ایمون آوازه تموم دَیْنیائه دله دَپیتته. ^۹ چوون خدایی که وه ره تموم شه دِل و جان هِمراه وه ریکائه انجیل کار دله ذره خِدْمِت کامبه، م وسه گواهی دنه که چی طی یه سره

نادرستی، شرارت، طمع و بدخواهی چم پرنه. وشون خسودی، قتل، دَعوا، قَرِیب و بدخواهی چم پرنه. وشون پشتِ سر گو،^{۳۰} تهمت زَن، خدائه دشمنون، گستاخ و مغرورنه و شه ره بالنه. شریرونه کارائه هاگردنِ و سه، جدید راهها درس کاندينه و شه پیرمار گب چم اطاعت نکاندينه،^{۳۱} نفهم، بی وفا، بی عاطفه و بی رحمینه. ^{۳۲} با اینکه خدائه عادلانه حکم دوندنه که، اونايي که این طی کارايي کاندينه، وشون مکافات بمردين، نا فقط شه اونا ره انجام دينه بلکه اونايي که این کارا ره کاندينه ره هم، تأييد کاندينه.

خدائه عادلانه قضاوت

۲ پَس ت ای آدمی که یه تفر ديبه ره قضاوت کاندی، هر کی که بوئی هیچ عذرِ بهونه ای ندارنی. چوون وختی که یه تفر ديبه ره قضاوت کاندی، شه ره محکوم هاگردی؛ چوون ت، ای که قضاوت کاندی، شه همون کار کاندی.^۲ اما دومبی که خدائه قضاوت اونايي و سه که این طی کارايي کاندينه، به حق.^۳ ت ای آدمی که بقیه ره قضاوت کاندی و شه اون کارا ره کاندی، گمون کاندی که خدائه قضاوت چم در شونی؟^۴ یا اینکه خدائه مهربونی و تحمّل و وه گت صبوری ره کچیک اشماری و ندوندی که خدائه مهربونی این و سه ته که ت ره توبه سمت ورنه؟

^۵ ولی ت شه سر سختی و شه دل خاطری که نخوانه توبه هاگانه، خدائه غضب شه و سه، غضب روز و سه اِمبار کاندی، روزی که اون دله خدائه عادلانه قضاوت دیار بونه. ^۶ خدا «هر کس شه وه کارائه اِندا سِزا دِنه.» ^۷ خدا، ابدی زندگی ره اونايي ره دِنه که صبرِ همراه، خوار کارائه انجام هداین دله، جلال و حرمت و ابدی زندگی دِمبال دَرِنه؛^۸ ولی اونايي

اونچی خدائه چم بونه پشناسیین وشون و سه دیار، چوون خدا اون وشون و سه دیار هاگاردنه. ^{۲۰} چوون خدائه اون صفات که نَوونه بدیین یعنی وه ابدی قوّت و ذات الهی، از مووقه ای که دنیا خلق بییه، اون چپای دله که بسات بییه، واضح بدیه بونه، پس وشون، هیچ بهونه ای ندارنه.

^{۲۱} چوون هر چن خدا ره پشناسینه، ولی وه ره خدائه واری حرمت نییشینه و شکر نگاردنه، بلکه شه فکر دله، هیچ و پوچ گرفتار بییه و وشون نفهم دلها ره تاریکی بیینه. ^{۲۲} هر چن ادعا کاردنه حکیمینه، نادون بییه ^{۲۳} و وشون خدائه ابدی جلال، اون بت هایي همراه که آدیم فانی و پرنده ها و حیوونون و خزنده هائه وارینه، عوض هاگردنه.

^{۲۴} پس خدا هم وشون، شه وشون دل هوا و هوس هائه دله، ناپاکی همراه ول هاگاردنه، تا شه تن ها ره شه میون بی حرمت هاکنن. ^{۲۵} چوون وشون اون حقیقتی که خدائه خوری هسه ره دراغ همراه عوض هاگردنه و مخلوق خالق عوض پرسیش و خدمت هاگردنه، خالقی که ونه تا ابد وه ره پرسیش هاگردن. آمین.

^{۲۶} این و سه خدا هم وشون، شرم آور هوا و هوس هائه دله ول هاگاردنه. چوون که وشون زن ها، طبیعی رابطه ها ره، غیر طبیعی رابطه هائه همراه عوض هاگردنه. ^{۲۷} این و سه مردها هم طبیعی رابطه هائه چم، زن هائه همراه دس یکیشینه، همدییه همراه هوا و هوس تش دله بَسوتنه. مرد، مرد همراه شرم آور کارا هاگاردنه و شه بد کارائه مکافات بیینه.

^{۲۸} از اونجه که خدائه پشناسیین، وشون و سه ارزشی نداشتنه، خدا هم وشون، بد بد فکره! دله ول هاگاردنه تا اون کاری که نَوسه هاگاین انجام هادِن. ^{۲۹} وشون هر جور

دارنی- ۲۱ پَس تِ که بَقیه ره یاد دِنی، شه ره یاد نَدینی؟ تِ که دِزی هاکار دِنِ علیه موعظه کاندی، شه دِزی کاندی؟ ۲۲ تِ که گانی نوسه زِنا هاکار دِنِ، شه زِنا کاندی؟ تِ که پَتهائه جِم بیزاری، شه، مَعبدها ره غارت کاندی؟ ۲۳ تِ که شَرِیعت داشتِن و سه اِفْتَخار کاندی، شَرِیعت بِشِکِسِنه هِمراه، خِدا ره بی جِرمِت کاندی؟ ۲۴ چوون هَمون طی که پِیغمبرون کِتَاب دِلَه بَنوشت بَییه: «شِمه خاطری، خِدائه اسمِ غیرِ یَهُودِیون میون کُفر گانیه.»

۲۵ مووقه ای خَتنه هاکار دِنِ ارزش دارنه که شَرِیعت به جا بیارین، ولی اگه شَرِیعت بِشِکِنین این واری که خَتنه نَبیه بوئِن. ۲۶ پَس اگه پتا مردی که خَتنه نَبیه، شَرِیعتِ اَحکام به جا بیاره، مگه وه خَتنه نَبِن، خَتنه نَبِن جِساب نِنه؟ ۲۷ پَس اونی که جِسماً خَتنه نَبیه، ولی شَرِیعت به جا یارنه، تِ ره مَحکوم کاندِه تِ ره که هم شَرِیعت بَنوشته اَحکام دارنی و هم خَتنه ره دارنی، ولی خِدائه شَرِیعت اِشِکِنی.

۲۸ چوون یهودی این نَبیه که ظاهرّاً یهودی بوئه، و خَتنه هم کاری نَبیه که ظاهر و جِسم دِلَه بوئه. ۲۹ بلکه یهودی اونِ که باطنِ دِلَه یهودی بوئه و خَتنه هم کاری دَلیه، که خِدائه روح اونِ اِنجام دِنه، نا پتا نوشته طَریقِ جِم. این طی کِسی ره خِدا تحسین کاندِه، نا اَدِم.

خِدا و فادارِ

۳ پَس یهودی بَیِنِ فایده چیّه؟ یا خَتنه بَیِنِ چه ارزشی دارنه؟ ۲ خَله، هر نَظَرِ جِم. اَوّل اونِ که خِدائه کِلَام، یَهُودِیونِ امانت بَسپارسه بَییه.

۳ اگه وِشونِ جِم بعضیا و فادارِ نَبینه، چی بونسه؟ مگه وِشونِ و فادارِ نَبوئن، خِدائه

و سه که خِداخواهِنه و حَیِیْقَتِ جِم اِطاعت نَکاندِنه و بلکه ناراستی ره اِطاعت کاندِنه، غِیظ و غَظَب دَره. ۹ هر کی که بَدِ کارا هاکانه، رنج و عذاب وه نَصیب بونه، اَوّل یهود و بعد غیرِ یهود. ۱۰ ولی هر کی خواری هاکانه، خِدائه جَلال و جِرمِت و صلح و سلامتی وه نَصیب بونه، اَوّل یهود و بعد غیرِ یهود. ۱۱ چوون خِدا فرق نَبیلِنه.

۱۲ هَمِه کِساپی که بدون موسی شَرِیعتِ گِناه کاندِنه، بدون شَرِیعت هم هلاک بوننه؛ و هَمِه کِساپی که شَرِیعتِ بِنِ گِناه کاندِنه، طبق شَرِیعتِ مَحکوم بوننه. ۱۳ چوون اونایِ که شَرِیعتِ اِشْنِنه خِدائه نَظَرِ صالح نینه، بلکه اونایِ صالح بِشمارسه بوننه که شَرِیعت به جا یارِنه. ۱۴ چوون وَخْتی که غیرِ یَهُودِیون که شَرِیعتِ نِدارِنه، شَرِیعتِ اَعْمالِ طبقِ غریزه به جا یارِنه، وِشونِ هر چن شَرِیعتِ نِدارِنه، ولی شه، شه و سه شَرِیعتنه ۱۵ وِشونِ نِشون دِنه که شَرِیعتِ اَعْمالِ وِشونِ دِلِ سَرِ بَنوشت بَییه، جوری که وِشونِ وجدانِ این گواهی دِنه چوون وِشونِ فِکَرِ یا وِشونِ مَحکوم کاندِه یا حَتّی تَبَرّه کاندِه. ۱۶ این اونِ روزِ دِلَه اِتفاق کُفنه که خِدا طبقِ اونِ اِنجیلی که مِینِ اِعلامِ کامبه، اَدِمونِ رازها ره عِیسی مَسِیحِ طَریقِ جِم قِضاوت کاندِه.

۱۷ ولی تِ که شه ره یهودی دوندی و شَرِیعتِ تکیه دارنی و این و سه که خِدا ره اِشْناسِنی شه ره اِفْتَخار کاندی، ۱۸ و وه اراده ره دوندی و چوون شَرِیعتِ جِم تَعْلیمِ بَییتی، بَهِتَرینِ چیا ره سیوا کاندی. ۱۹ و اگه مِطْمَئِنی که کورونِ راهنما و اونایِ که تاریکی دِلَه دَرنه نِه و سه نوری، ۲۰ تِ که نادونونِ مِری و وِچونِ مَلَمی، تِ که شَرِیعتِ که معرفت و حَیِیْقَتِ ره

۱۴ «وِشونِ دِھونِ نَفَرین و تلی جِم پِر»

۱۵ «وِشونِ لینگ، خون دِشندِنه وسہ

دوو گِرَنه؛

۱۶ ہر جا شونہ، وِرونی و بَدبختی بہ

جا ایلینہ،

۱۷ وِشونِ صلح و سلامتی راہ

نِشَناسِنہ۔»

۱۸ «خِداہ تَرَس وِشونِ چِشا!

دلہ دَنیہ۔»

۱۹ اِسا دومبی کہ اونچی شَرِیعت گانہ کِساپی

وسہ نہ کہ شَرِیعتِ پِن دَرَنہ تا ہر دِھونی دوسہ
بُووہ و تِمووم دِنیا، خِداہ حُضور، جِوابگو بوئن۔

۲۰ چوون ہیچ اَدَمی دَنیہ کہ شَرِیعتِ اَعمالِ بہ
جا بیاَرَدَن ہِمراہ، خِداہ تَظَر صالح بُووہ، بلکہ
شَرِیعت، گِناہِ اِما رہ سِراغ دِنہ۔

خِداہ صالحی، ایمونِ راہ جِم

۲۱ ولی اِسا، سیوا از شَرِیعت، اون صالحی ای

کہ خِداہ جِم ہَسہ، دِیار بَیہ، ہَمون طی کہ
شَرِیعت و پِیغمبرون اونِ گِواہی دِنہ۔ ۲۲ این
صالحی کہ خِداہ جِم ہَسہ، عِسی مَسِیح
ایمونِ راہ جِم ہَسہ و ہمہ کِساہ تَصِیب
بونہ کہ ایمون یارَنہ۔ چوون ہیچ فرقی نیلنہ۔
۲۳ چوون ہمہ گِناہ ہاکارَدَنہ و خِداہ جَلالِ

پَلی کم یارَنہ۔ ۲۴ و خِداہ فیضِ ہِمراہ کہ پِتا
ہَدیہ واری و اون آزادیِ خون بَہا! طریق کہ
مَسِیح عِسی دلہ درہ، صالح بَشمارسہ بونہ۔

۲۵ خِدا، عِسی مَسِیح، گِناہونِ گَفارہ واری
مَعْرِفی ہاکارَدہ۔ اون گَفارہ ای کہ وہ خونِ
ہِمراہ و ایمونِ راہ جِم بہ دَس اِنہ۔ این خِداہ

عِدالتِ سِراغِ ہِدائِن وسہ بَیہ، چوون وہ شہ
صبرِ اِلی ہِمراہ، اون گِناہونی کہ قَبلاً اِتفاق
دِکَتہ بَیہ رہ نَدید بَیہ۔ ۲۶ این کار این وسہ
بَیہ تا شہ عِدالتِ این زَمونہ دلہ سِراغِ ہادہ تا

وفا داری رہ باطل کاندہ؟ ۴ اَصلاً! حَتّی اگہ تِمووم
اَدِمون دِراغِ زَن بوئن، خِدا راسگوئہ! ہَمون طی
کہ داوودِ پادشاہِ مَزمورِ دلہ بَنوشتہ بَیہ:

«این وسہ وَختی گِب زَندی، راس گانی،

و اون مووقہ کہ قِضاوتِ کاندی، تِ

قِضاوتِ دِرس»

۵ ولی اگہ آمہ ناراستی، خِداہ راستی رہ دِیار
کاندہ، چی ونہ باریم؟ مگہ خِدا، اون مووقہ کہ
آمہ وسہ غَضِب کاندہ، ظالِم؟ مَن اَدِم واری
دَرہ گِب زَمبہ۔ ۶ اَصلاً! چوون اون مووقہ خِدا
چی طی تونِسہ دِنیا رہ قِضاوتِ ہاکانہ؟ ۷ ولی
اگہ مِ دِراغِ طَریق، خِداہ حَبِیقت ویشتر جَلالِ
گِرَنہ، دِیہ چہ مَن پِتا گِناہکارِ واری مَحکوم
بومبہ؟ ۸ و چہ ناریم: «پِئِن بَدی ہاکانیم تا
خواری بہ دَس بَیہ»، ہَمون طی کہ بَعْضیا اِما
رہ تِہمتِ بَزونہ، اِدْعا کاندنہ کہ این طی گامبی؟
ایناہ مَحکومیتِ خَلہ عادلانہ نہ۔

ہیچ کی صالح نییہ

۹ پَس چی ونہ باوَتِن؟ مگہ اِما یِھودیونِ
وَضَع غَیر یِھودیونِ جِم بَہتَر؟ نا اَصلاً! چوون
قَبَلتر ادعا ہاکاردیمی کہ یِھود و غَیر یِھود ہر
دِتا گِناہ پِن دَرَنہ۔ ۱۰ ہَمون طی کہ مَقْدَسِ
کِتابِ دلہ بَنوشتہ بَیہ:

«ہیچ کی صالح نییہ، حَتّی یہ نَفَر۔

۱۱ ہیچ کی با فہم نییہ،

ہیچ کی خِداہ دِمبال نِگِرَدَنہ۔

۱۲ ہمہ خِداہ جِم رو بَرَدگار دِنینہ،

وِشونِ ہَمگی بی خِد بَینہ۔

ہیچ کی خواری نَکاندہ،

حَتّی یہ نَفَر۔»

۱۳ «وِشونِ گلی، پِتا بازِ قَبِر واری

و شہ زوونِ گول بَزوئِن وسہ کار زَنَدِنہ»

«اَفعی زَھر وِشونِ تَک ہائہ پِن دَرہ»

۷ «خشا به حال کِسایِ که وشونِ خطاها
بِخشیده بَییه

و وشونِ گِناهُون دپوشندی بَییه.

۸ خشا به حال کِسی که خدِاوند وه گِناه
ره وه حساب نیلنه.»

۹ مگه این خشا به حال ها، فِقَط ختنه بَییه
هائه وسه هسه یا ختنه بَییه هائه وسه هم
هسه؟ چوون باوَتیمی که ابراهیم ایمون، وه
وسه صالحی بِشمارسه بَییه. ۱۰ پَس چی طی وه
وسه این طی بِشمارسه بَییه؟ مووقه ای که وه
خَتنه بَییه بَییه، یا قبل از اون؟ البته قبل از
خَتنه بَییه نا بعد از اون. ۱۱ ابراهیم ختنه
نشونه ره بَییه تا وه صالحی وسه مهری بوئه
که قبل از ختنه بَییه و ایمون طریق وه تَصیب
بَییه بَییه. این طی وه تَموم اونایِ که بدون
ختنه ایمون یارننه پَییر، تا وشون هم صالح
بِشمارسه بوون. ۱۲ و ابراهیم ختنه بَییه هائه
پَییر هم هسه یعنی کِسایِ پَییر که نا فِقَط ختنه
بَییه بلکه ایمون راهِ طریقِ جِم قدم اییلننه،
همون راهی که آمه پَییر ابراهیم هم قبل از اون
که ختنه بووه، قَدِم اییشته.

۱۳ چوون شَرِیعَت راهِ جِم بَییه که ابراهیم و
وه نَسلی، وَعده هِدا بَییه که این دِنیائه وارث
بوئنه، بلکه اون صالحی راهِ جِم بَییه که ایمون
سَر، پابرجائه. ۱۴ چوون اگه اونایِ که شَرِیعَت
طَرِفدارنه وارث بوئن، ایمون باطل، و وَعده
هیچ بوئه. ۱۵ چوون شَرِیعَت خِدائِه غَضِبِ
یارنه؛ ولی اونجه که شَرِیعَت دَنییه، شَرِیعَت
بَشکِسن هم دَنییه.

۱۶ این وسه، وَعده ایمونِ طریقِ جِم انه، تا
فیضِ سَر استوار بوئه و ابراهیم پِغَمیرِ تَموم
نَسلی وسه پِتا ضمانت، یعنی نا فِقَط اونایِ
وسه که شَرِیعَتِ جِمِ اطاعت کاندینه، بلکه

شه عادل بوئه و تَموم کِسایِ هم که عیسی ره
ایمون دارننه، صالح بِشمارسه بوون.

۲۷ پَس دَییه چه افتخار کامبی؟ دَییه هیچ
افتخاری دَنییه! رو چه جَسایِ؟ طَریقِ اَعمالِ
شَرِیعَت؟ البته که نا، بلکه طَریقِ ایمونِ
شَرِیعَت. ۲۸ چوون اِما اینِ اعتقاد دارمی که
آدِمی ایمونِ راهِ جِم و بدون اینکه شَرِیعَتِ
اَعمالِ به جا بیاره، صالح بِشمارسه بوئه.
۲۹ مگه خِدا فِقَط یَهُودِیونِ خِدائِه؟ مگه غَیرِ
یَهُودِیونِ خِدا نَییه؟ اَلَبته که وه غَیرِ یَهُودِیونِ
خِدا هم هسه. ۳۰ چوون فِقَط پِتا خِدا دَره
و این خِدا ختنه بَییه ها ره طَریقِ ایمون و
ختنه بَییه ها ره هم طَریقِ هَمون ایمون صالح
إِشمارنه. ۳۱ پَس مگه اِما این ایمونِ هِمراه،
شَرِیعَتِ از بین وُرمی؟ البته که نا! بلکه برعکس
اِما شَرِیعَتِ برقرار کامبی.

ابراهیم صالح بِشمارده بَیِن

۴ پَس اونچی خَوَری که ابراهیم به دَس
بیارد چی بونه باوَتِن، وه که جَسماً، آمه
جَد بِشمارسه بونه؟ ۲ چوون اگه ابراهیم شه
اَعمالِ هِمراه صالح بِشمارسه بونسه، یه چی
افتخارِ وسه داشته؛ ولی نا خِدائِه پَلی. ۳ چوون
توراتِ دِلِه چی بَنوِشته بَییه؟ «ابراهیم خِدا ره
ایمون بیارده و این وه وسه صالحی بِشمارسه
بَییه.»

۴ اِسا اونی که کار کاندِه، وه مزد وه حَقِّ،
نا هدیه. ۵ ولی اونی که کار نَکاندِه، بلکه اون
خِداپی ره تَوَكَّل کاندِه که بی خِدا یون هم صالح
إِشمارنه، وه ایمون وه وسه صالحی بِشمارسه
بوئه. ۶ همون طی که داوودِ پادشاه هم اونی
که خِدا وه ره بدون اَعمال، صالح إِشمارنه ره
مَوارک خوندنه و گانه:

بلکه سختیها دلّه هم خِشالی کامبی، چوون دومی که سختیها صبر به بار یارنه^۴ و صبر، شخصیت به بار یارنه و شخصیت امید باعث بونه؛^۵ و امید آمه شرمندگی باعث نَوونه، چوون خِدائه مَحَبَّت، روح القدوس طریق چم که اِما ره هدا بَییه، آمه دلها! دلّه دَشندی بَییه.^۶ چوون اون مووقه که هَمّی اِما ضعیف

بیمی، مَسیح به مووقه بی خِداون و سه شه جانِ هِدا.^۷ چوون کم پیش اِنه یه نَفَر شه جانِ صالح آدِم و سه بییله، هر چن شاید یه نَفَر این جِرات داره که شه جانِ پتا خوار آدِم و سه هاده.^۸ ولی خِدا این طی شه مَحَبَّت اِما ره سِراغ هِدا که وَختی هَمّی اِما گِناهاکَر بیمی، مَسیح آمه و سه بَیمرده.^۹ پَس از اونجه که الان وه خونِ طریق صالح بِشمارسه بیمی، چنده ویشتر وه طریق چم خِدائه غَضَب چم نجات گِرمی.^{۱۰} چوون اگه اون مووقه که خِدائه هِمراه دِشمن بیمی، و وه ریکائه بَیمردنِ طریق، خِدائه هِمراه آشتی هِدا بیمی، چنده ویشتر اِسا که وه هِمراه آشتی دلّه دِرمبی، وه زندگی طریق نجات گِرمی.^{۱۱} نا فِقَط این، بلکه اِما که آمه خِداوند عیسی مَسیح طریق چم، خِدائه آشتی آمه نَصیب بَییه، خِدائه دلّه هم خِشالی کامبی.

مَرگ آدِم طریق چم، زندگی مَسیح طریق چم

^{۱۲} پَس، هَمون طی که گِناه پتا آدِم طریق چم، دِنیائه دلّه بَییمو، و گِناه طریق چم مَرگ بَییمو و این طی مَرگ تَموم آدِمون دامنگیر بَییه، چوون که همه گِناه هاکارنده-^{۱۳} چوون راس راسی قبل از اون که شَرِیعت هِدا بَووه، گِناه دِنیائه دلّه دَییه، ولی اونجه ای که شَرِیعت دَنی بوئه، گِناه به حِساب نِننه.^{۱۴} با این وجود، آدِم چم تا موسی، مَرگ تَموم مَرَدِم سَر حاکم بَییه حَتّی اونای و سه که وِشونِ گِناه، آدِم

اونای و سه هم هَسه که ابراهیم ایمون چم اطاعت کاندنه، که اِما هَمّه پَییر.^{۱۷} هَمون طی که توراتِ کِتابِ دلّه بَنوشته بَییه: «تِ ره خَلّه قومهائه پَییر هاکاردمه.» و خِدائه نَظَر هم این طی، خِداپی که ابراهیم وه ره ایمون بیارده، وه که مرده ها ره زنده کاندّه و اون چِیای که وجود نِدارننه ره هستی دِنه.

^{۱۸} اونجه ای که هیچ امید دَنی بَییه، ابراهیم، امید هِمراه باور هاکارده که خَلّه قومهائه پَییر بونه، هَمون طی که وه ره باوته بَییه بَییه که «تِ نَسَل این طی بونه.»^{۱۹} ابراهیم شه ایمون دلّه سِس نَییه، اون مووقه که شه بَیمرده تَن هارِشیه، چوون حدود صد سال داشته و سارائه رَجم هم خِشک بَییت بَییه.^{۲۰} ولی وه بی ایمون سَر، خِدائه وَعدّه ره شَک نَکارده، بلکه ایمون دلّه قوی بَییه و خِدا ره جَلال هِدا.^{۲۱} وه مَطْمَئِن بَییه که خِدا تونده شه وَعدّه ره اِنجام هاده.^{۲۲} این خاطری وه ایمون «وه و سه صالحی بِشمارسه بَییه.»^{۲۳} ولی این گَب ها که «وه و سه بِشمارسه بَییه»، فِقَط وه و سه بَنوشته نَییه^{۲۴} بلکه آمه و سه هم بَنوشته بَییه، تا آمه و سه هم بِشمارسه بَووه، اِما که وه ره ایمون دارمی که آمه خِداوند عیسی ره مرده هائه چم زنده هاکارده.^{۲۵} وه آمه گِناهُونِ خاطری مَرگ تَسْلیم بَییه و آمه صالح بِشمارسه بَیِن و سه، مرده هائه چم زنده بَییه.

خِدائه هِمراه صلح هاکاردنِ ایمون راه چم

۵ پَس چوون ایمون راه چم صالح بِشمارسه بیمی، آمه خِداوند عیسی مَسیح طریق، خِدائه هِمراه صلح دارمی.^۲ اِما وه طریق چم، و ایمون راه چم، این فیضی که آلان وه دلّه اِستواری ره به دَس بیاردیمی، و خِدائه جَلالِ امید دلّه خِشالی کامبی.^۳ نا فِقَط این،

نافرموني واری نښه. آډم، اونی واری بیهه که ونه بڼه.

^{۱۵} ولی هډیه گناه واری نښه. چوون اگاه یتا آډم گناه خاطری، خلیا بمرده، چنده ویشتر خدائه فیض و هډیه که یتا آډم فیض طریق جم، یعنی عیسی مسیح فراهم بیهه، فراوونی همراه خلیا ته نصیب نښه. ^{۱۶} این هډیه اون آډم گناه نتیجه واری نښه. چوون اون گناه دِمبال سر قضاوت بیتمو و محکومیت بیارده؛ ولی خله گناهون دِمبال سر، هډیه بیتمو و صالح بین شه همراه بیارده. ^{۱۷} چوون اگاه یتا آډم گناه خاطری، مرگ وه طریق جم حکومت هاکارده، چنده ویشتر اونای که خدائه بی حد و حساب فیض و صالحی هډیه ره ببینه، اون یتا دیهه آډم طریق، یعنی عیسی مسیح، زندگی دله حکومت کاندنه.

^{۱۸} پس همون طی که یتا گناه تموم آدمون محکومیت باعث بیهه، یتا عمل صالح هم صالح بشمارسه بین و تموم آدمون زندگی باعث بونه. ^{۱۹} چوون همون طی که یتا آډم گناه همراه، خلیا گناهکار بینه، یتا آډم اطاعت همراه هم خلیا صالح بونه.

^{۲۰} اسا، شریعت بیتمو تا گناه زیاد بوه؛ ولی اونجه که گناه زیاد بیهه، فیض بی حد و حساب زیاد بیهه. ^{۲۱} تا همون طی که گناه مرگ دله حکومت هاکارده، فیض هم صالحی طریق جم حکومت هاکانه، که آمه خداوند عیسی مسیح طریق جم، ابدی زندگی ره برسه.

بمردن گناه خاطری و زندگی خدائه خاطری

۶ پس چی باریم؟ همین طی گناه هاکنیم تا فیض زیاد بوه؟ ^۲ اصلاً! اما که گناه وسه بمردیمی، چی طی تومی اون دله آی دواره زندگی هاکنیم؟ ^۳ مگه ندوندنی اما همه که

مسیح عیسی دله غسل تعمید بیتیمی، وه مرگ دله هم تعمید بیتیمی؟ ^۴ پس مرگ دله تعمید بیتیمی همراه، وه همراه دفن بیمی تا همون طی که مسیح، پیر جلال همراه، مرده هائه جم زنده بیهه، اما هم یتا نو زندگی دله قدیم بیلیم. ^۵ پس اگاه مرگ دله که وه مرگ واری، وه همراه یتا بیمی، حتماً زنده بین دله هم وه زنده بین واری، وه همراه یتا بومی. ^۶ چوون دومی اون آدمی که قدیم بیمی، وه همراه مصلوب بیهه تا تن گناه از بین بوره و دیهه گناه نوکر نبوئیم. ^۷ چوون اونی که بمرده، گناه جم آزاد بیهه.

^۸ اسا اگاه مسیح همراه بمردیمی، ایمون دارمی که وه همراه زندگی هم کامی. ^۹ چوون دومی وختی مسیح مرده هائه جم زنده بیهه، دیهه هیچ وخت نمیرنه و دیهه مرگ وه سر قدرتی ندارنه. ^{۱۰} چوون وه شه مرگ همراه، گناه خاطری، آت گش همیشه وسه بمرده و زندگی ای که وه زندگی کاندنه، خدائه وسه زندگی کاندنه. ^{۱۱} پس، شما هم ونه شه ره گناه وسه بمرده بدوین، و مسیح عیسی دله خدائه وسه زنده. ^{۱۲} پس نیلین گناه شمه تن دله که از بین شونه، دستور هاده تا وه خواسه ها ره اطاعت هاکنین. ^{۱۳} شه تن اعضا ره گناه دس ندین تا ناراستی وسیله بوئن، بلکه اون آدمونی واری که مرگ جم، زندگی ره بردگردسینه، شه ره خدائه دس هادین. تا شمه تن اعضا خدا دس، راستی وسیله بوئن. ^{۱۴} چوون گناه شمه سر حکم نکاندنه، چوون شریعت بن دنیی، بلکه فیض بن دینی.

صالحی نوکرون

^{۱۵} پس چی باریم؟ چوون شریعت بن دنیی، بلکه فیض بن دیمی، گناه هاکنیم؟ اصلاً!

وه وابسته ئە. ولی اگه وه شی بَمیره، اون زنا شرعاً وه چم آزاد بونه. ۳ پَس اگه اون مووقه ای که وه شی زنده ئە، پتا دییه مَردي هِمراه دَووه، زناکار. ولی اگه وه شی بَمیره، این شَرِيعَت چم آزاد، و اگه پتا دییه مَردي هِمراه آروسی هاکنه، زناکار نبیه.

۴ هَمین و سه، ای م برارون، شِما هم مَسِيح تَن طریق، شَرِيعَت و سه بَمَردينی تا یه نَفَر دییه هِمراه و صِلَت هاکنین، یعنی وه هِمراه که مَرده ها ئە چم زنده بَبیه، تا خدائِه و سه تَمَر بياريم. ۵ چوون اون مووقه ای که إِمّا جِسَم دِلَه زندگی کاردیمی، آمه هوا و هوس که گِناه چم پَر بَبیه و شَرِيعَت طریق بیدار بَبیه بَبیه، آمه اعضا ئ دِلَه کار کرده تا مَرگ و سه تَمَر بياريم. ۶ ولی آلان إِمّا شَرِيعَت چم آزاد بیمی، و اون چي و سه که اون گرفتار بیمی بَمَرديمی، تا روح القدس هِمراه پتا تازه راه دِلَه خِدْمَت هاکنیم نا قدیم راه که پتا بَنوشت ویشتر نبیه

شَرِيعَت و گِناه

۷ پَس چی باريم؟ مگه شَرِيعَت گِناه؟ أصلاً! با این حال اگه شَرِيعَت دَنی بَبیه، نَدوَنسیمی گِناه چیه. چوون اگه شَرِيعَت نااوته بَبیه «طَمَع نَکن»، نَدوَنسیمی طَمَع هاکاردن چیه. ۸ ولی گِناه، شَرِيعَت حِکَم طَرِيق چم، پتا فرصت پي دا هاکارده تا م دِلَه هر جور طَمَع به وجود بياره. چوون سیوا از شَرِيعَت، گِناه بَمَرده. ۹ مَن یه وختی سیوا از شَرِيعَت، زنده بيمه؛ ولی وختی شَرِيعَت حِکَم بَبیمو، گِناه زنده بَبیه و مَن بَمَرده. ۱۰ هَمون حِکَمی که زندگی و عده ره دائه، م مَرگ باعث بَبیه. ۱۱ چوون گِناه شَرِيعَت حِکَم طَرِيق چم، پتا فرصت پي دا

۱۶ مگه نَدوَندینی اگه شه ره نوکرون واری که إطاعت کاندينه به نَفَر دَس هادین، اون آدِم نوکرون بونی که وه چم إطاعت کاندينی، چه گِناه نوکَر، که مَرگ خَتَم بونه، چه خدائِه إطاعت نوکَر، که صالحی ره خَتَم بونه؟ ۱۷ ولی خدا ره شکر، شِما که یه وختی گِناه نوکرون بینی، إِسا تَموم شه دِل هِمراه، اون تَعْلیم چم إطاعت کاندينی که خدا شِما ره هدا. ۱۸ شِما آزاد بَين هِمراه گِناه چم، صالحی نوکرون بَبی. ۱۹ مَن ذره آدِم زوون هِمراه شمه هِمراه گَب رَمبه: این و سه که آدِمی و شمه جِسَم ضعیف. چوون هَمون طی که قبلاً شه تَن اعضا ره، نوکَر واری، ناپاکی و بی قانونی دَس که روز به روز ویشتر بونسه بَسپارِسَنی، پَس إِسا اونا ره صالحی نوکرون دَس بَسپارین که قدوسیت خَتَم بونه. ۲۰ اون مووقه ای که گِناه نوکرون بینی، صالحی چم آزاد بَبی. ۲۱ پَس اون مووقه، اون کارائه چم که آلان اونا ئە چم خجالت گِشیننی، چه سودی بَوَردينی؟ چوون اون کارائه عاقبت، مَرگ! ۲۲ ولی إِسا که گِناه چم آزاد و خدائِه نوکرون بَبی، وه تَمَره شمه و سه، تَقْدیس بَين که سَر آخِر آبدی زندگی ره خَتَم بونه. ۲۳ چوون گِناه مَزِد، مَرگ، ولی خدائِه هِدیه، آمه خِداوند مَسِيح عیسی دِلَه، آبدی زندگی.

شَرِيعَت چم آزاد بَين

۷ ای برارون، مگه نَدوَندینی- چوون کِسابی هِمراه ذره گَب رَمبه که شَرِيعَت دوندنه- فِطَر تا مووقه ای که آدِمی زنده ئە، شَرِيعَت وه سَر حِکومت کانده ۲ چوون طَبَق شَرِيعَت، پتا زنا که شی دارنه تا وختی وه شی زنده ئە،

هاکانه؟^{۲۵} خِدا ره شکر-آمِه خِداوند عیسی مَسِیح طَریقِ چَم! پس من خِدائه شَرِیعَتِ شه عَقْلِ هِمراه نوکری کامبه، ولی شه جِسْمِ هِمراه گِناه شَرِیعَتِ نوکری کامبه.

روحِ دِلِه زندگی هاگردن

پس اِسا اونایِ و سه که مَسِیحِ عیسی دِلِه دَرِنه، دیبه هیچ مَحکومیتی دَنیه،^۲ چوون شَرِیعَتِ که زندگی روح، مَسِیحِ عیسی دِلِه، شِما ره گِناه شَرِیعَتِ و مَرگِ چَم آزاد هاکارده. ^۳ چوون که شَرِیعَتِ اونچی ره، این و سه که آدِمِ جِسْمِ ضعیف، نَتونسه اِنجام هاده، خِدا اِنجام هدا. وه شه ریکا ره پِتا گِناهکارِ جِسْمِ واری بَفرسه تا 'گِناهِ قِروونی' بوئه، و این طی جِسْمِ دِلِه، گِناه ره مَحکوم هاکارده. ^۴ تا اون دِرس چپایی که شَرِیعَتِ خوانه، آمِه دِلِه اِنجام بَووه، آمِه دِلِه که طبقِ خِدائه روحِ زندگی کامبی نا طبقِ جِسْم.

^۵ اونایِ که طبقِ جِسْمِ زندگی کاندینه، شه فِکِرِ اونچی سَرِ ایپِلِنه که جِسْمِ چَم هسه، ولی اونایِ که خِدائه روح دارننه، شه فِکِرِ اونچی سَرِ ایپِلِنه که روحِ چَم هسه. ^۶ چوون اون آدِمِ که شه فِکِرِ اون چپائه سَرِ که جِسْمانی ایپِلنه، مَرگِ، ولی اون فِکری که خِدائه روح دِمبال دَره، زندگی و سِلامتی. ^۷ چوون اون آدِمِ که شه فِکِرِ جِسْمِ سَرِ ایپِلنه، خِدائه هِمراه دِشمنی کاندنه، چوون خِدائه شَرِیعَتِ چَم اِطاعت نکانده و نَتونده هم هاکانه، ^۸ اونایِ که جِسْمِ وِشون سَرِ حِکم کاندنه، نَتوندنه خِدا ره راضی هاگاین.

^۹ ولی جِسْمِ شِمه و سه حِکم نکانده، بلکه خِدائه روح که دَره حِکم کاندنه، البته اگِه خِدائه روح شِمه دِلِه دَووه. کسی که مَسِیحِ روح

هاکارده، مِ ره گول بَزو و اوِنِ طَریقِ، مِ ره بَکوشته. ^{۱۲} پس، شَرِیعَتِ مِقدَّس و شَرِیعَتِ حِکم هم مِقدَّس، دِرس و خوار. ^{۱۳} پس مگِه اونچی خوار بییه، مِ و سه مَرگِ باعثِ بییه؟ اصلاً! بلکه گِناه اونچی طَریقِ که خوار بییه، مِ دِلِه مَرگِ به وجود بیارده تا این طی دیار بَووه که گِناه، گِناه و شَرِیعَتِ حِکم طَریقِ چَم، دیار بَووه که گِناه پلیدی چنده بی حد و حِسَاب.

^{۱۴} اِما دومبی که شَرِیعَتِ روحانی، ولی من آدِمِ جِسْمانیمه و پِتا نوکِرِ واری گِناه ره بَروته بَیمه. ^{۱۵} چوون که من نَدومبه دَره چی کامبه، چوون اونچی که خوامبه ره نَکامبه بلکه اونچی که اوِنِ چَم بیزارمه ره دَره اِنجام دِیمه. ^{۱۶} اِسا اگِه اونچی که نِخوامبه ره کامبه، پس قبول کامبه که شَرِیعَتِ خوار. ^{۱۷} پس این طی دیبه من نیمه که اون کارِ کامبه، بلکه اون گِناهی که مِ دِلِه دَره. ^{۱۸} چوون دومبه که مِ دِلِه یعنی مِ جِسْمِ دِلِه هیچ خواری ای دَنییه. چوون خوامبه اونچی که دِرس ره هاگاینم، ولی نَتومبه اون اِنجام هادِم. ^{۱۹} چوون اون خوارِ کار که خوامبه ره نَکامبه، بلکه اون بَدِ کار که نِخوامبه ره همین طی دَره کامبه. ^{۲۰} اِسا اگِه اون کاری که نِخوامبه هاگاینم، کامبه، پس دیبه من نیمه که اون کارِ کامبه، بلکه اون گِناهی که مِ دِلِه دَره. ^{۲۱} پس این قانونِ فِهممبه که وَختی خوامبه خواری هاگاینم، بَدی مِ دَسِ وَر دَره. ^{۲۲} چوون که من، شه باطِنِ دِلِه خِدائه شَرِیعَتِ چَم کِیفِ کامبه، ^{۲۳} ولی پِتا دیبه قانون، شه اعضا دِلِه ویمبه که اون شَرِیعَتِ هِمراه که مِ عقل قبول کاندنه، جنگنه و مِ ره شَرِیعَتِ گِناه اسیر کاندنه که مِ اعضا دِلِه دَره. ^{۲۴} آئی، چنده من بَدبختِ آدِیمه! کی که مِ ره این تِمرده تِنِ چَم آزاد

خَلَقْتَ هُم فسادِ نوکری چم آزاد بونه و خدائه
وچون پر جلالِ آزادي دله شریک بونه.

۲۲ چوون اما دومبی که تموم خلقت تا آلان،
یتا درد چم، یزائن درد واری نالنه. ۲۳ و نا فقط
خلقت، بلکه اما شه هم که خدائه روح نوبر
دارمی، شه دل دله ناله کامبی، همون طی که
ذوقی همراه ریکائون مقام دله فرزند خووندگی
انتظارِ گشیمبی، یعنی شه تن هائه آزادی ره
۲۴ چوون این امید همراه نجات بییتیمی. اسا
امیدی که بدی بونه، دیبه امید نییه. چوون که
چی طی یه نفر تونده یه چی که وینده ره امید
دونده؟ ۲۵ ولی اگه یه چی که همتی ندیمی ره
امید دارمی، صبر همراه وه انتظارِ گشیمبی.

۲۶ همین طی هم، آمه ضعیف دله خدا آمه
گیمک انه، چوون ندومبی که چی طی ونه دعا
هاکانیم. ولی خدائه روح، اون ناله‌هایی همراه
که عمیقنه و توننه بااوتن، آمه و سه شفاعت
کانده. ۲۷ و وه که دلها! دله ره گردنه، روح فکر
دونده، چوون روح، طبق خدائه اراده مقدسین
و سه شفاعت کانده.

۲۸ دومبی اونایی حق، که خدا ره دوس دارننه
و طبق وه اراده دعوتِ بینه، همه چی با هم
وشون خیریت و سه ذره کار کانده. ۲۹ چوون
اونایی که خدا قبلاً بشتاسیه ره، وشون هم
قبلتر تعیین هاکارده تا وه ریکائه واری بون،
تا این طی مسیح خله برارون دله، اولین وجه
بوئه. ۳۰ و اونایی ره که قبلتر تعیین هاکارده ره
هم دعوتِ هاکارده؛ و اونایی که دعوتِ هاکارده
ره هم، صالح بشمارسه؛ و اونایی که صالح
بشمارسه ره هم، جلال هدا.

۳۱ پس همه اینائه خوری چی تومبی باریم؟
اگه خدا آمه همراهه، کی تونده آمه علیه بوئه؟
۳۲ وه که شه ریکا ره دریغ نگارده، بلکه وه ره

ندارنه، وه مسیح و سه نییه. ۱۰ ولی اگه مسیح
شمه دله ذره، هر چن شمه تن گناه خاطری
بمرده، ولی چوون صالح بشمارسه بیئی، خدائه
روح شمه و سه زندگی. ۱۱ اگه روحی که عیسی
ره مرده هائه چم زنده هاکارده شمه دله دووه،
وه که مسیح عیسی ره مرده هائه چم زنده
هاکارده، شه روح طریق که شمه دله ذره، شمه
تن ها که میپرنه ره هم زندگی دنه.

۱۲ پس ای برارون، اما مدیونیمی، ولی نا
جسم مدیون، تا طبق جسم زندگی هاکانیم.
۱۳ چوون اگه طبق جسم زندگی هاکانین،
میپرنی؛ ولی اگه خدائه روح همراه، کارایی که
تن کانده ره بکوشین، زندگی کاندینی. ۱۴ چوون
اونایی که خدائه روح وشون راهنما، خدائه
ریکائوننه. ۱۵ چوون که شما نوکری روح بییتی
تا آی هم تیرسین، بلکه شما ریکائون مقام
دله فرزندخوندگی روح بییتی که اون طریق
چم داد زمی: «بابا، م پییر.» ۱۶ و شه خدائه
روح، آمه روح همراه شهادت دنه که اما خدائه
وچونمی. ۱۷ و اگه خدائه وچونمی، پس وارثون
هم هسیمی، یعنی خدائه وارثون و مسیح همراه
ارث دله شریکیمی. به شرطی که اما هم وه
همراه عذاب نکشیم، تا اما هم وه همراه جلال
بیریم.

آینده جلال

۱۸ م نظر این، این دنیا عذاب ها ره اون
جلالی که آمه دله دیار بونه همراه، توننه
مقایسه هاکردن. ۱۹ چوون خلقت، تموم ذوق
همراه خدائه ریکائون ظاهر بیئی انتظارِ گشینه.
۲۰ چوون خلقت، شه ره باطل هاکارده نا شه
خواسه همراه، بلکه وه خواسه همراه که وه
ره تسلیم هاکارده، این امید همراه که ۲۱ شه

جِم هَسِنه و مَسِيح هم جِسماً وِشون نَسلي جِم هسه، خدایي که همه جِم بالاترِ وه ره تا ابد شکر بوئه. آمین.

^۶ ولی منظور این نبیه که خدائه کلام انجام نَووه، چوون تِمومِ اونایي که اسرائیل قوم جِم هَسِنه، راسِ راسی اسرائیلی نینه؛ ^۷ و تِمومِ اونایي که ابراهیم نَسلي جِم هَسِنه هم، وه وِچون بَشمارسه نَوونه. بلکه توراتِ دِله باوته بَبیه: «تِ نَسلي، اسحاقِ جِم باوته بوونه.» ^۸ یعنی وِچونی که طبعی جسم دنیا بییمونه خدائه وِچون نینه، بلکه وَّعه وِچون، ابراهیم نَسلي جِم بَشمارسه بوئه. ^۹ چوون اون چی که اون وَّعه باوته این بَبیه که «سال دییه همین مووقه بَرگردمبه و سارا پتا ریکائه صاحب بوئه.»

^{۱۰} نا فِقَط این، بلکه ریکائه وِچون هم یه نَفِر جِم، یعنی آمه جدِ اسحاقِ جِم بینه. ^{۱۱} هر چن قبل از اون که وِشون دنیا بیِن، و خوارِ کار یا بَد کار هاکنن- این وِسه که خدائه هدف، شه انتخابِ دِله پابرجا بَمونه، نا اَعمالِ راهِ جِم، بلکه وه طریقی جِم که دَعوتِ کاندِه ^{۱۲} ریکا ره باوته بَبیه که «گتیر کِچکترِ خِدْمَتِ کاندِه.» ^{۱۳} هَمون طي که ملاکي پیغمبرِ کِتابِ دِله بَنوشته بَبیه: «یَعقوبِ دوس داشتِمه، ولی عیسو جِم یزار بیمه.»

^{۱۴} پَس چی باریم؟ باریم خدا بی انصاف! اصلاً ^{۱۵} چوون موسی پیغمبرِ گانه:

«هر کسِ رَحْمِ هاکنم، رَحْمِ کامبه؛

و دِلسوزی کامبه هر کسِ وِسه که مِ

دِل وه وِسه سوزنه.»

^{۱۶} پَس، آدمی خواسه یا وه تَقَلّا ره ربطی نِدارنه، بلکه خدایي ره مربوطه که رَحْمِ کاندِه. ^{۱۷} چوون توراتِ دِله خدا فِرعونِ گانه: «مِن این هدَفِ وِسه تِ ره قِدرتِ بَرسندیمه، تا شه

اما همه وِسه فِدا هاکارده، چی طی وه دَس دِلوازی همراه، همه چی ره اما ره نَدِنه؟ ^{۳۳} کي که خدائه انتخابِ بَبیه ها ره تَهْمَتِ بَرزنه؟ خدائه که وِشونِ صالحِ اِشمارنه! ^{۳۴} کي که وِشونِ مَحکومِ هاگانه؟ مَسِيحِ عیسی بَمِرده- از اون ویشتر، مرده هائه جِم هم زنده بَبیه و خدائه راسِ دَس هِنیشته، وه هَسه که راسِ راسی آمه وِسه شَفاعتِ کاندِه! ^{۳۵} کي که اما ره مَسِيحِ مَحَبَّتِ جِم سیوا هاگانه؟ مَصِیبتِ یا پَریشونی، آزارِ اَذِیّتِ، قَحطی، لِختی، خَطَرِ یا شَمشیر؟ ^{۳۶} هَمون طی که مزمورِ کِتابِ دِله بَنوشته بَبیه: «اما تِ خاطری، تِمومِ روز بَمِرَدَنِ وِسه شومبی و اون گُسَفِنائه واری که کِشْتارِ وِسه حاضر بوئه، بَشمارسه بومی.»

^{۳۷} نا، تِمومِ این کارائه دِله اما اونایي جِم که پیروزنه سَرتریمی، اونِ خاطری، که اما ره مَحَبَّتِ هاکارده. ^{۳۸} چوون مطمئنیمه که نا مَرگ و نا زندگی، نا فرشته ها و نا رئیسون، نا چیزایی که آلان دَره نا چیزایی که آینده دَره، نا هیچ قِدرتی، ^{۳۹} و نا پِلندی و نا پَستی، و نا تِمومِ خَلَقَتِ دِله، هیچی دییه نَتونده اما ره خدائه مَحَبَّتِ جِم که آمه خِداوندِ مَسِيحِ عیسی هسه، سیوا هاگانه.

خدائه انتخابِ بَبیه قوم

۹ مِ مَسِيحِ دِله راسِ گامبه، دراغِ نَزْمِه، و مِ وِجدانِ رُوحِ القدوسِ طریقی جِم مِ وِسه گِواهی دِنه ^۲ که شه دِلِ دِله، پتا گِتِ غم دارمه و هِمیشِ غَضّه دارمه. ^۳ چوون که کاشکی مِ شه بَرارونِ راهِ دِله، اونایي که مِ هم نِژادِنه، لَعْنَتِ بَووم و مَسِيحِ جِم سیوا بَووم. ^۴ وِشونِ اسرائیلینه و فرزندِ خووندگی، جَلالِ، عهدها و شَرِیعتِ وِشونِ هِدا بَبیه، پَرشش و وعدهها، تِمومِ اینا وِشونِ شَنه؛ ^۵ و اجدادِ هم وِشونِ

ریگ واری بوئه، فَقَط آتِ کم نجات گیرنه.
 ۲۸ چوون خداوند شه کلام کامل و بدون
 مَعطلی زمین سَر انجام دِنه. ۲۹ و همون طی
 که اِشعیائه پیغمبر پیشگوئی هاکارده:

«اگه خداوند لشکرها آمه وسه نسلی به
 جا نیشته بیه،
 اما سُدوم و عَمُورَه شَهر واری
 بونِسیمی.»

اسرائیل قوم بی ایمونی

۳۰ پَس چی باریم؟ غیر یهودیونی که صالحی
 دِمبال دنی بینه، اون به دَس بیاردنه، یعنی اون
 صالحی ره که ایمونِ راهِ جم به دَس انه؛ ۳۱ ولی
 اسرائیل قوم که اون شَرِیعتِ دِمبال دینه که
 وِشون به صالحی رَسندی بیه، اون به دَس
 نیاردنه. ۳۲ چه؟ چوون نا ایمونِ راهِ جم، بلکه
 اَعمالِ هِمراه اون دِمبال دینه. بلکه اون سنگی
 که وِشون دَکِتن باعث بیه، وِشون پنه بزو.
 ۳۳ همون طی که اِشعیائه پیغمبر کِتَابِ دِلَه
 بَنوشته بیه:

«هارشین، صَهیون دِلَه پتا سنگ ایپلمه
 که دَکِتن باعث بَوِه،
 و پتا صخره که دَکِتن باعث بَوِه؛
 و هر کی که وه ره ایمون بیاره،
 شَرمنده نَوونه.»

۱. ای پرارون، اسرائیل قوم وسه، م
 دِلِ آرزو و م دعا، خِدائه پَلی، این
 که نجات بیرن. ۲ چوون مَن تومبه وِشون
 خُوری شَهادتِ هادِم که خِدائه وسه غیرت
 دارنه، ولی نا معرفتِ سَر. ۳ چوون اون صالحی
 نَدونِسن خاطری که خِدائه جم هَسه و این
 وسه که شه صالحی ثابت هاکاردنِ دِمبال
 دینه، اون صالحی روب رو که خِدائه جم
 هَسه، شه سَر جر نیاردنه. ۴ چوون مَسیح آخِر

قِدَرِتِ دِلَه سِراغِ هادِم و تا م اسمِ تِموومِ زمین
 دِلَه اِعلامِ بَوِه. ۱۸ پَس خدا هر کی که پِخوائه
 ره رَحِم کاندِه و هر کی که پِخوائه ره سَنگ دِل
 کاندِه.

۱۹ بعد م ره گانی: «پَس دیبه چه اِما ره سَراکو
 کاندِه؟ چوون کی تونده خِدائه اراده روب رو
 ایست هاکانه؟» ۲۰ ولی ای آدم، تِ کی ای،
 که خِدائه هِمراه دِهون به دِهون بونی؟ «مگه
 مخلوق تونده شه خالقی باره چه م ره این طی
 یسائی؟» ۲۱ مگه پتا پیلکا ساز اختیار ندارنه که
 پتا میس گِلِ جم، پتا ظَرف، مهم کارها! وسه و
 پتا دیبه ظَرف، اون کارهایی که مهم نییه وسه،
 بَسازه؟

۲۲ چی بونه باوِتن اگه خدا با اینکه خوانه شه
 غِیظِ سِراغِ هاده و شه فِدِّ بَشَناسِنه، ظَرفایی
 ره که اونائه سَر غِیظِ هاکارده و هِلاکِتِ وسه
 آماده بینه ره خَله صبرِ هِمراه تَحَمُّلِ هاکانه،
 ۲۳ تا شه گِتِ جَلالِ اون ظَرفایی سَر که اونا
 ره رَحِم هاکارده، دیار هاکانه ظَرفایی که اونا ره
 قَبِلَتِرِ جَلالِ وسه آماده هاکارده؟ ۲۴ حَتّی اِما هم
 که وه ظَرفِ جم دَعوتِ بیمی ره شامل بونه،
 نا فِقَطِ یهودیون، بلکه غیریهودیون هم همین
 طی. ۲۵ همون طی که هوشع پیغمبر گانه:

«اونایی که م قوم نَبینه ره، "شه
 قوم" گامبه،

و وه ره که م عزیز نَبیه ره، "شه
 عزیز" گامبه.»

۲۶

«همون جه که وِشون باوته بیه:
 "شِما م قوم نیی"،
 همون جه "زنده خِدائه ریکائون"
 باوته بوننه.»

۲۷ و اِشعیائه پیغمبر اسرائیل قوم خُوری
 گانه که: «حَتّی اگه اسرائیل قوم تعداد، دریائه

۱۶ ولی تِموم وِشون اِنجیل قبول نَکاردنه،
چوون اِشعیائه پیغمبر، کتابِ دِله گانه: «ای
خداوند، کی که آمه پیغوم باور هاکارده؟»
۱۷ پَس ایمون، پیغوم بِشُنسِن جِم اِنه و پیغوم
بِشُنسِن، مَسیح کِلَام رَاه جِم اِنه. ۱۸ ولی
پرسمبه: مگه نِشُنسِنه؟ البته که بِشُنسِنه،
چوون:

«وِشون صِدا تِموم زَمین دِله دَیپته،

و وِشون کِلَام، دِنیائه این سر تا اون

سر بَرسیه.»

۱۹ ولی پرسمبه: مگه اِسرائیل قوم اونچی که
بِشُنسِنه ره نَقهمسه؟ اَوّل، موسی گانه:

«اونای طریق که قومی به حساب نِننه،

شما ره غیرت یارمه؛

و نادون قوم خاطری،

شِمه تَش غیظ رووشن کامبه.»

۲۰ بعد، اِشعیائه پیغمبر، چَرأت هِمراه گانه:

«کِسایی که مِ دِمبال نِگَرده بینه، مِ ره

پی دا هاکارده

و شه ره اونایی ره سِراغ هِدامه که مِ ره

نِخواسنه.»

۲۱ ولی اِسرائیل قوم خَوری گانه:

«تِموم روز شه دَسا ره

نافرمون و سَرکش مَرَدِم سَمَت دِراز

هاکارده.»

اِسرائیل به جا بَمونسنه

پَس پرسمبه: مگه خدا شه قوم
رَد هاکارده؟ اصلاً چوون مَن، شه
اِسرائیلیمه، اِبراهیم نَسَل و بِنیامین ایل و تبار
جِم هِسَمه. ۲ خدا شه قوم که قبلتر سیوا
هاکارده ببیه ره رَد نَکارد. مگه نَدونینی مَقْدَس
نوشته ها اِیلپائه پیغمبر خَوری چی گانه؟ که وه

شَرِیعَت، تا هر کی که وه ره ایمون بیاره، صالح
بِشمارسه بَووه.

۵ چوون که موسی پیغمبر اون صالحی خَوری
که شَرِیعَت سر بَنائه این طی نویسنه که: «اونی
که اَحکام اِنجام دِنه، اونائه طریق جِم زندگی
دارنه.» ۶ ولی اون صالحی که ایمون سر بَنائه
گانه: «شه دِل دِله نار "کی که اَسمون بالا
شونه؟" - تا مَسیح ره چَر بیاره - ۷ یا "کی
که مِرده هائه دِنیائه دِله بوره" - تا مَسیح
مِرده هائه جِم زنده هاکاره. ۸ ولی وه، چی گانه؟
اینکه «این کِلَام تِ نَزیکی، تِ دِهون دِله، و
تِ دِل دِله دَره.» این هَمون ایمون کِلَام که
اِما اِعلام کامبی، ۹ که اگه شه زوون هِمراه
اِعتراف هاکانی «عیسی، خداوند» و شه دِل
دِله ایمون داری که خدا وه ره مِرده هائه جِم
زنده هاکارده، نجات گرنی. ۱۰ چوون دِل هِمراه
که اَدِم ایمون یارنه و صالح بِشمارسه بونه، و
زوون هِمراه که اِعتراف کاندِه و نجات گرنه.
۱۱ هَمون طی که اِشعیائه پیغمبر کتاب گانه:
«هرکی وه ره ایمون بیاره، شَرمنده نَوونه.»
۱۲ چوون یهود و یونانی میون هیچ فرقی دَنیه،
چوون که هَمون خداوند، همه خداوند و تِموم
اونایی که وه ره صِدا کاندِه ره خَله بَرگت دِنه.
۱۳ چوون «هرکی خداوند اسم صِدا هاکاره،
نجات گرنه.»

۱۴ پَس چی طی کسی که وه ره ایمون نیاردنه
ره صِدا هاکانن؟ و چی طی کسی که اصلاً وه
جِم نِشُنسِنه ره ایمون بیارن؟ و چی طی بِشُنسِن،
اگه کسی وِشون و سه موعظه نِکنه؟ ۱۵ و اگه
بَفَرسی نَوون، چی طی موعظه هاکانن؟ هَمون
طی که اِشعیائه کتاب دِله بَنوشته ببیه: «اون
اَدِمون لینگ که اِنجیل خَوِر خِش موعظه
کاندِه، چنده قَشَنگ.»

پس وَختی که یهود قوم کاملاً نجات یابن،
چنده ویشتر پولدار باین باعث بونه؟
۱۳ اِسا، شما غیر یهودیون همراه گب زَمبه.
از اونجه که من غیر یهودیون رسولمه، شه
خِدْمِت سر خله اِفتخار کامبه، ۱۴ این امید
همراه که شه همزادونِ غیرتی هاکنیم وِشون
چِم بَعْضا ره نجات هادِم. ۱۵ چوون اگه وِشون
رَد باین معنی، خدائه آشتی دینائه همراهه،
وِشون قبول باین معنی چیه، به جز مرده هائه
چِم زنده باین؟ ۱۶ اگه خمیر چِم پتا تیکه که
نوبری وِسه، خدائه پیشکش بونه، مَقْدَس
بوئه، پس این طی، تموم اون خمیر مَقْدَس؛ و
اگه بِنه مَقْدَس بوئه، پس چله ها هم مَقْدَسینه.
۱۷ و اگه چله هائه چِم بَعْضیا بُوری بینه و
تِ که وَحشی زیتون چله بیی، زیتون دارِ دییه
چله هائه گش پیوند بَخُردی و آلان، وه بِنه
ئه مَقْوِی شیر چِم خوارنی، ۱۸ اون چله هائه
سر نبال. اگه این طی کاندی یاد نِکن که تِ
بِنه ره یدارنی، بلکه بِنه تِ ره دارنه. ۱۹ شاید
گانی: «چله ها بُوری بینه تا من پیوند بَخُرم.»
۲۰ راس گانی. ولی اونا بیایمونی خاطری بُوری
بینه و تِ فَقَط ایمون سر پابرجائی. پس مَغُور
نَواش، بلکه یَتَرس. ۲۱ چوون اگه خدا طبعی
چله ها ره رَحِم نَکارده، تِ ره هم رَحِم نَکانه.
۲۲ پس خدائه مِهروونی و سَخْتگیری ره یاد
چِم نَور؛ سَخْتگیری کِساپی وِسه ئه که ایمون
چِم دَکینه، ولی تِ وِسه مِهروون، البته این
شرط همراه که وه مِهروونی دِله ثابت بَمونی؛
والا تِ هم بُوری بونی. ۲۳ و اگه اونا هم
بیایمونی ره اِدامه نَدِن، آی پیوند خارینه،
چوون خدا تونده آت گش دییه وِشون پیوند
بَرَنه. ۲۴ چوون اگه تِ وَحشی زیتون دارِ چِم
بُوری بئی و برخلاف شه طبیعت، آزاد زیتون

چی طی اسرائیل قوم علیه، خدائه پلی شکایت
هاکارده و باوته: ۳ «خداوند، تِ پیغمبرون
بَکوشینه و تِ قِروونگا ها ره له هِدانه. فَقَط
من بَمونِسِمه و اِسا خواننه م ره هم بَکوشن.»
۴ ولی خدا وه ره چی جواب هِدا؟ اینکه «من
هَفْت هزار نَفَر شه وِسه کِنار بییستمه که بَعَلِ
بِتِ رُوب رو زانو نَزونه.» ۵ این وِسه، همین
آلان هم آت کم دَرَنه که خدائه فیضِ راه چِم
اِنتخاب بینه. ۶ ولی اگه فیضِ راه چِم بوئه، دییه
اَعْمال وِسه نبیه؛ والا فیضِ دییه فیضِ نبیه.
ولی اگه اَعْمالِ راه چِم بوئه، دییه فیضِ وِسه
نبیه؛ والا عَمَلِ دییه عَمَلِ نبیه.

۷ بعد چی؟ اینکه اسرائیل قوم اونچی که ذوق
و شوقِ همراه وه دِمبال دِییه ره به دَس نیارده.
اِنتخابِ نبیه ها اون به دَس بیاردنه و ولی بَقیه
سَنگ دِل بینه. ۸ هَمون طی که اشعیا! پیغمبرِ
کتابِ دِله نَبَوشته بَییه:

«تا امروز، خدا، سِی روح، وِشون هِدا

و چشایی که نَتونن بَوینن

و گوشایی که نَتونن بِشُنن.»

۹ و داوود پادشاه گانه:

«وِشون سِفره، وِشون وِسه دام و

تَله بوئه

سَنگی که وِشون بِنه زنده، وِشون وِسه

مکافات بَووه.

۱۰ وِشون چِشا تار بَووه تا نَتونن بَوینن

وِشون گِمر هَمیش دِلّا بوئه.»

۱۱ پس پَرِسِمِه: اونا لغزش بَخُردنه؟ تا
همیشه وِسه دَکِنن؟ اصلاً! بلکه وِشون
نافرمونی همراه، غیر یهودیون نِجاتِ بَییتنه، تا
اسرائیل قومِ دِله غیرت به وجود بَته. ۱۲ ولی
اگه وِشون تقصیرات، دِنیا ره پولدار هاکارده و
وِشون شکست غیر یهودیون پولدار هاکارده،

۳۴ «چوون کي که خِداوَنِدِ فِکِرِ

دوَنسه بوئِه

و یا کي که وه هِمراه مِشورتِ هاکارده؟»

۳۵ «کي که به چی خِدا ره هِدا بوئِه

تا وه ره پَس هِدا بووه؟»

۳۶ چوون همه چی وه چِم، و وه طَریقِ

چِم، و وه وِسه هَسه.

وه ره تا اَیدِ جِلالِ بوئِه. آمین.

زنده قروونِها

۱۲ پَس ای پَرارون، خِدائه رَحِمَتِ هائِه
خاطری، شمه چِم خواهش کامبه

که شه تَن ها ره، زنده قروونی واری، مِقَدَّس
و خِدائه باپِ دِل پیشکش هاکانین که شمه
روحانی عبادَتِ همین. ۲ و دییه این دِنیائه واری
نَووین، بلکه شه فِکِرِ نو بَیْنِ هِمراه، تغیر
هاکانین. اُون موقه توندی خِدائه اراده ره
بِقَهْمین، خِدائه باپِ دِل و کاملِ اراده ره.

۳ چوون اُون فیضِ طَریقِ چِم که م ره هِدا
بَییه، شِما هر کِدومِ گامبه که شه ره اونچی که
هَسینی چِم ویشتر، نَدوین، بلکه هر کِدومِ اُون
ایمونِ اِندا که خِدا شِما ره هِدا، دِرسِ قِضاوتِ
هاکانین. ۴ چوون هَمونِ طی که اِما پتا تَن دِلِه
خَله اعضا دارمی و تِموومِ اعضا به اِندا وظیفه
ندارننه. ۵ پَس اِما که خِیلیمی، مَسِیحِ دِلِه به
تَن هَسیمی و هر کِدوم، تَک به تَک هَمَدِییه
اعضای. ۶ طبقِ فیضی که اِما ره هِدا بَییه،
جورواجورِ عطایا دارمی. بَئینِ اونا ره به کار
تیریم اَگه نَبوتِ، اُون شه ایمونِ اِندا به کار تیریم.
۷ اَگه خِدمَتِ، اَمه خِدمَتِ هاکارِدِنِ دِلِه. اونی
که تَعْلیمِ دِنه، تَعْلیمِ هاده. ۸ اونی که تَشوِیقِ

دارِ گَش پیوند بَزو بَئِ، پَس چَنده ویشترِ اصلی
چله ها توندینه اُون زیتونِ داری که وه چِم بوری
بینه ره پیوند بَره بَوون.

إسرائیلِ نِجات

۲۵ ای پَرارون، نِخوامبه این رازِ چِم بی خور
بوئِن- نَکته شه ره حکیمِ بَدونین - که اِسرائیلِ
پتا قِسمَتِ سَنگِ دلی تَبیته، تا وِشونِ تعدادِ که
قَرارِ غیرِ یهودیونِ میون، مَسِیحِ ایمونِ بیارِن
کاملِ بَوون. ۲۶ و این طی تِموومِ اِسرائیلِ نِجاتِ
گِرَننه. هَمونِ طی که مِقَدَّسِ نوَشته هائِه دِلِه
بَنوِشته بَییه:

«ضَهِیونِ چِم یه نَفرِ اِنه که نِجاتِ دِنه

وه یَعقوبِ چِم بی دینی ره بیرون کاندِه.

۲۷ و م این عَهْدِ، وِشونِ هِمراه دَره

وختی که وِشونِ گِناهُونِ تیرِم.»

۲۸ اِنجیلِ خَوَری، یهودیونِ شمه خاطری،
دِشْمینِه؛ ولی خِدائه اِنخابِ خاطری و شه
أجدادِ خاطری، خِدائه عزیزنه. ۲۹ چوون خِدا
أصلاً شه هَدیه ها و دَعوَتِ پَس نینه. ۳۰ دِرسِ
هَمونِ طی که شِما یه وختی نَسبتِ به خِدا
نافرمونِ بینی، ولی آلانِ یهودیونِ نافرمونی
خاطری، خِدائه رَحمتِ شمه وِسه بَییمو،
۳۱ پَس آلانِ وِشونِ هم نافرمونِ بینه تا خِدائه
رَحِمَتِ خاطری که شِما ره هِدا، [آلان] وِشونِ
هم رَحِمِ بووه. ۳۲ چوون خِدا همه ره نافرمونی
گرفتارِ هاکارده، تا همه ره رَحِمِ هاکانه.

۳۳ آه چَنده خِدائه دولتمندی و حِکمتِ

و معرفتِ عمیقِ

وه داوِری ها ره نَوونه سَرِ دَرِ بیاردِنِ

و وه راهها ره نَوونه بَفهَمِسن.

هاکانی، جوری وه ره شرمنده کاندی که انگاری وه گلّه سَر سِرَخ زغال ایپلنی.»^{۲۱} بَدی تَسْلیم نَواش، بلکه خواری هِمراه بَدی سَر مسلط بَواش.

صاحب منصبونِ چمِ اطاعتِ هاگردن

۱۳ هرکس ونه صاحب منصبونِ مطیع بوئه، چوون هیچ صاحب منصبی دَنیه که خِدائه چم نَبوئه. صاحب منصبونی هم دَرنه که خِدائه ظَرِفِ چم تَعین بَینه.^۲ پَس هر کی که صاحب منصبونِ علیه یِلند بَووه، اونچی علیه که خدا تَعین هاکارده، یِلند بَینه؛ و کِسایی که این طی کاندینه، داوری بوننه.^۳ چوون کِسایی که دِرِس رفتار کاندینه، حِکمونونِ چم ترسی نِدارننه، ولی خلافاکارون وِشونِ چم تَرسینه. خوانی صاحب منصبونِ چم ترسی نِداری؟ پَس اونچی که دِرِس ره هاگان که تِ ره تَحسین کاندنه.^۴ چوون وه تِ خیر وِسه خِدائه نوکِر. ولی اگه کارِ خلاف هاکانی، بَترس، چوون وه بیخودی شه گِمر شمشیر نَوسه. وه خِدائه نوکِر و کِسی که خِدائه وِسه انتقام گِرنه و خِدائه غَضِب، خلافاکارِ سَر یارنه.^۵ پَس آدِم ونه نَا فِقَط خِدائه غَضِب وِسه، بلکه وجدانِ وِسه هم مطیع بوئه.

^۱ همین وِسه ته که شما مالیات دِنی، چوون صاحب منصبونِ خِدائه نوگروننه و این چِیائه چم مواظبت کاندینه.^۷ هر کس حَقّ وه ره هادین: اگه مالیات، مالیات هادین، اگه خَرَج، خَرَج هادین، اگه احترام، احترام بییلین، و اگه حِرمت، حِرمت بییلین.

شَرِیعَتِ به جا بیاردن، مَحَبَّتِ طریق

^۸ هیچ دینی هیچ کس گردن نِدارین، اِلّا اینکه هَمش هَمدیه ره مَحَبَّتِ هاکانین. چوون هر

کاندنه، تَشوِیق هاکانه. اونی که گُیمِک کاندنه، دَس دِلوازی هِمراه گُیمِک هاکانه. اونی که زَهپری کاندنه، این کارِ غِیرتِ هِمراه هاکانه. و اونی که بَقیه ره رَحْم و مِهروونی کاندنه، خِشالی هِمراه این کارِ هاکانه.

مسیحیونِ واقعی نِشونه

^۹ مَحَبَّت، ونه بَریا بوئه. بَدی چم دوری هاکانین و اونچی که خوار ره دِ دَسی بَچسبین.^{۱۰} بَرارِ واری، هَمدیه ره دوس دارین. احترام بییشَتِ دِله، هَمدیه چم پیش دَکفین.^{۱۱} هیچ وَخت شمه غِیرتِ خِدائه وِسه کم نَووه؛ رُوح دِله تشِ واری آلوک تیرین و خِداوندِ خِدْمِتِ هاکانین.^{۱۲} امید دِله خِشال بوئین، مصیبتِ هائه دِله صَبور بوئین و هَمش دِعا هاکانین.^{۱۳} مَقْدَسینِ احتیاجاتِ بَرظَرِفِ هاگردنِ دِله شَرِیک بَووین و مهمونِ نَواز بوئین.^{۱۴} کِسایی که شما ره آزار رَسندینه وِسه، بَرگَتِ پَخوائین؛ بَرگَتِ پَخوائین و نَفَرین نِکَبین!^{۱۵} کِسایی هِمراه که خِشالنه، خِشالی هاکانین، و کِسایی هِمراه که پِرِمه کاندینه، پِرِمه هاکانین.^{۱۶} هَمدیه هِمراه مدارا هاکانین! مَغُورِ نَبوئین، بلکه کِسایی هِمراه که ساده و ضعیفنه، رفت و آمد هاکانین. هیچ وَخت شه ره حَکیم نَدوین.^{۱۷} هیچ کس بَدی عَوُض، بَدی نِکَبین. بلکه کاری ره هاکانین که بَقیه نَظَرِ حِرمت دارنه.^{۱۸} اگه بونه، تا اونجه که شما ره ربط دارنه، همه هِمراه صِلح و صفائه دِله زندگی هاکانین.^{۱۹} ای عزیزون، هیچ وَخت شه، تَقاص نیرین، بلکه اونِ خِدائه غَضِبِ دَس واگذار هاکانین. چوون توراتِ دِله بَنوشتِه بَیه که «خِداوند گانه: "تَقاص، مِ شنه، مِ نِمه که سِزا دِمبه»^{۲۰} بَرعکس، «اگه تِ دِشمن وِشنائه، وه ره غذا هاده، و اگه تِشَنائه، وه ره اوه هاده. اگه این طی

شه لینِگِ سرِ مونِدِنِه و خِداوندِ تونده وه ره سرِ پا داره.

^۵ یه نَفرِ پتا روزِ بقیه روزائه جِم بهتر دونده؛ یه نَفرِ دیبه، تَومومِ روزها ره یه جور دونده. هر کی وَنه شه فِکِرِ دِلِه شه عَقایدِ سرِ خَاطِرِ جمع بوئه. ^۶ اونی که پتا خاصِ روزِ احترامِ دارنه، خِداوندِ احترامِ و سه این کارِ کانه. اونی که خارنه، خِداوندِ احترامِ و سه خارنه، چوون خِدا ره شکرِ کانه. ولی اونی هم که نَخارنه، وه هم خِداوندِ احترامِ و سه این کارِ کانه و خِدا ره شکرِ کانه. ^۷ چوون هیچِ کِدومِ ازِ اِما شه و سه زندگیِ نَکانه و هیچِ کِدومِ ازِ اِما، شه و سه نَمیرنه. ^۸ چوون اَگه زندگیِ کامبی، خِداوندِ و سه زندگیِ کامبی، و اَگه مییری، اونم خِداوندِ و سه مییری. پس چه زندگیِ هاگانیم، چه بَمیریم، خِداوندِ و سه هَسیمی. ^۹ چوون که مَسیحِ هم همینِ خَاطِرِ بَمرده و زنده بَییه تا هم زنده ها و هم مرده هائه خِداوندِ بوئه.

^{۱۰} پس ت چه شه برابرِ قِضاوتِ کاندی؟ یا ت چه شه برارِ کِچیکِ اِشمارنی؟ چوون اِما همه خِدائه داوَریِ تَحَتِ پَلیِ اِیستِ کامبی. ^{۱۱} چوون اشعیائه پیغمبرِ کِتابِ دِلِه بَنوشته بَییه:

«خِداوندِ گانه: شه زندگیِ ره قَسمِ که

هر زانویِ مِ رُوبِ رو حَمِ بوئه

و هر زوونیِ خِدا ره اِقرارِ کانه.»

^{۱۲} هر کِدومِ ازِ اِما شه حِسابِ خِدا ره پس دنه. ^{۱۳} پس، بَئینِ بعدِ ازِ اینِ هَمدیه ره قِضاوتِ نَکنیم. بلکه، تَصمِیمِ تَیرینِ که هیچِ سَنَگِ لَغزشِ یا مانعیِ شه برارِ راهِ سرِ نیلین. ^{۱۴} مِینِ خِداوندِ عِسیِ دِلِه دومبه و قانِعمه که هیچی خِدا به خِدا نَجسِ نییه. ولی اَگه کِسیِ یه چی ره نَجسِ دونِده، وه و سه نَجسِ. ^{۱۵} اَگه شه برارِ اونِ غذائه هِمراهِ که خارنی، اذیتِ هاکانی، دیبه

کی یه نَفرِ دیبه ره مَحَبَّتِ هاگانه، شَرِیعَتِ به جا یارنه. ^۹ چوون اینِ احکامِ «زنا نَکن»، «قَتْلِ نَکن»، «دِزّیِ نَکن»، «طِمعِ نَکن»، و هر حِکَمِ دیبه ای که بوئه، همه اینِ کِلَامِ دِلِه خِلاصه بوئه که «شه هَمساده ره شه واریِ دوسِ دار.» ^{۱۰} مَحَبَّتِ، شه هَمساده ره بَدیِ نَکانه؛ پس مَحَبَّتِ شَرِیعَتِ تَومومِ و کمالِ به اِنجامِ رِسنِده. ^{۱۱} علاوه بر اینِ شِما دونِدی که چه رَمونه ای دِلِه دَرنی. اِسا وه وختِ بَرِسیه که خوِ جِم بیدارِ بَووین، چوون اَلانِ درِ مَقایسهِ اونِ مووقه ای که ایمونِ بیاردیمی، اَمه نِجاتِ نزدیکترِ بَییه. ^{۱۲} شو دَره تَومومِ بوئه و روزِ نِزیکِ. پس بَئینِ تاریکیِ بَدِ کارا ره کِنارِ بَییلیم و نورِ زره ره دَپوشیم. ^{۱۳} بَئینِ دِرسِ رِفتارِ هاگانیم که کِسایِ که روزِ رُوشِناییِ دِلِه دَرنه لایقِ بوئه. نا عِباشیِ و مَسَتیِ دِلِه نا زنا و هوسِ بازِیِ دِلِه و نا دَعواِ مَرافعه و حَسودیِ دِلِه. ^{۱۴} پس خِداوندِ عِسیِ مَسیحِ شَخْصِیتِ پتا لَواسِ واریِ دَپوشین، جِسمِ هِوا و هوسِ و سه تَدارکِ تَوینین تا وه خَواسه ها ره به جا بَیارین.

هَمدیه ره قِضاوتِ نَکنین

۱۴ کسی که وه ایمونِ ضَعیفِ ره شه میونِ راهِ هادین، ولی نا اینکه وه عَقیده هائه سرِ وه هِمراهِ جَرَبَحَتِ هاگانین. ^۲ یه نَفرِ ایمونِ وه ره اِجازه دِنه هر غِذاییِ ره بَخُره، ولی یه نَفرِ دیبه که ضَعیفِ، فَقَطِ سَبزِجاتِ خارنه. ^۳ اونی که همه چی خارنه، نَوسه اونی که نَخارنه ره کِچیکِ بَشماره؛ و اونی که همه چی نَخارنه، نَوسه اونی که همه چی خارنه ره قِضاوتِ هاگانه. چوون خِدا وه ره قبولِ هاگارد. ^۴ ت کی کی که یه نَفرِ دیبه نوکِرِ قِضاوتِ کاندی؟ چه، وه، شه ایمونِ سرِ بَمونه یا دَکفه، وه اربابِ رِبَطِ دارنه. و وه هم

هر چی که قدیم ندیما بنوشته بیه، آمه تعلیم
وسه بیه تا پایداری و اون دلگری ای همره
که مقدس نوشته ها دینه ره امید داریم.
۵ بوئه که خدای که پایداری و دلگری دینه،
شما ره عطا هاگانه تا اون طی که مسیح
عیسی خواسه همره جوره، همدیه همره
مدارا هاگانین، ۶ تا با هم یک دل و یک زوون،
خدا یعنی آمه خداوند عیسی مسیح پییر جلال
هادین.

۷ پس همون طی که مسیح شما ره گرمی
همره قبول هاکارده، شما هم همدیه ره گرمی
همره قبول هاگانین تا خدا جلال بیر. ۸ چوون
شما ره گامبه که مسیح ختنه بیه هائه نوکر
بیه تا خدائه راستی ره سراغ هاده، تا اون
وعده هاپی که، خدا آمه اجداد هدا بیه ره تأیید
هاگانه ۹ و تا غیر یهودیون، خدا ره وه رحمت
خاطری جلال هادین. همون طی که مقدس
نوشته هائه دله بنوشته بیه:

«پس من ت ره غیر یهودیون دله حمد
و ثناء کامبه،
و ت اسم همره آواز خوندمبه.»
۱۰ آی هم گانه:

«ای غیر یهودیون، وه قوم همره
خشالی هاگانین.»

۱۱ و آی هم زمزمور کتاب دله گانه:

«ای تیموم غیر یهودیون، خداوند حمد و
ثناء هاگانین،

بوئه که تیموم مردم ره وه جلال هادین»
۱۲ و آت گش دیه، ایشیائه پیغمبر هم گانه:
«یسائه پنه اینه،

کسی که بلند بیه تا غیر یهودیون سر
جکمرونی هاگانه؛

محببت همره رفتار نکاندی. شه غذائه همره،
شه برار که مسیح وه خاطری بمرده ره هلاک
نکین. ۱۶ پس نیلین اونچی خوری که شما خوار
دوندین، بد بارن. ۱۷ چوون خدائه پادشاهی،
بخردن و بنوشین نییه، بلکه صالحی، صلح و
سلامتی و خشالی، روح القدس دله نه. ۱۸ هر
کی این طی مسیح ره خدمت هاگانه، خدا وه ره
قبول دارنه و مردم هم وه ره تأیید کاندینه.

۱۹ پس بئین اونچی که صلح و صفا و
همدیه ایمون تقویت باعث بونه ره، دیمبال
هاکانیم. ۲۰ غذا بخردن خاطری، خدائه کار
خراب نکین! راس راسی تیموم غذاها پاکنه، ولی
هر غذایی که یه نفر دیه لغزش باعث بووه،
کار یرسی نییه. ۲۱ بهتر که گوشت نخری یا
شراب نوشی یا کاری نکین که ت برار لغزش
باعث بووه.

۲۲ پس شه ایمون این چپائه خوری، شه
میون و خدائه میون دار. خش به حال کسی
که اونچی خاطری که شه خوری تأیید کاندنه،
شه ره قضاوت نکینه. ۲۳ ولی کسی که پتا
خدائه بخردن خوری شک دارنه، اگه اون بخره
محکوم بونه، چوون ایمون همره نخرده و
اونچی ایمون چم نبوئه، گنائه.

۱۵ اما که قویی، ونه اونایی که ضعیفنه
ره تحمّل هاکانیم و شه خشال
هاکردن دیمبال دنی بوئیم. ۲ هر کدوم از امانه
هر خوار چی ای که شه همساده دله وینده،
همون خوری وه ره خشال هاگانه، تا وه ایمون
تقویت باعث بووه. ۳ چوون مسیح شه خشال
هاکردن دیمبال دنی بیه، بلکه همون طی که
داوود زمزمور دله بنوشته بیه: «اونایی که ت ره
سراکو کاردنه نه سراکو، م سر دیکته.» ۴ چوون

۲۳ ولی اِسا چوون این مَنطقه هائِه دِلِه، دییه کاری نَموندسه که هاکانیم، و از اونجه که خَلِه سالِ مشتاقِمه شِمه پَلی بِیَم، ۲۴ امید دارمه که وَختی دَره اسپانیا شومبِه، شه راه سَر شما ره بَوینم تا بَعْد از اون که آت کم شما ره بَدیمه، م ره اونجه تِه سَفَر دِلِه، گُمک هاکانین. ۲۵ ولی اِسا خوامبِه اورشلیم شَهر بُورم تا اونجه مَقْدَسین و سه گُمک مالی بُورم، ۲۶ چوون مقدونیه و آخائیه کِلِیساهَا خوانینه، اورشلیم مَقْدَسین فقیرون و سه گُمک مالی جَمع هاکانین. ۲۷ و شون شه خواسِنه این کارِ هاکانین؛ و راس راسی هم و شون، اورشلیم ایموندارونِ مدیون بینِه. چوون اگِه غیر یهودیون، یهودیون روحانی بَرَکات دِلِه شَرِیک بَینه، یهودیون هم ونِه، بَرَکات مالی دِلِه، و شون خِدْمَت هاکانین. ۲۸ پَس، وَختی این کارِ تِمووم هاکارِدمِه و اونجی که جَمع بَیه بیه ره و شون دَس بَرَسندیمه، شِمه راه جَم اسپانیا شومبِه. ۲۹ دومبِه وَختی که شِمه پَلی بِیَم، مَسِیح بَرَکَتِ هِمراه که فِراوون، اِمبِه. ۳۰ ای برارون، آمِه خِداوند عِسی مَسِیح و روحِ القُدُس مَحَبَّتِ خاطِرِی، شِمه جَم خواهش کامبِه، که خِدائه پَلی هَمش م و سه دِعا هاکانین، و این کارِ هِمراه م خِدْمَت دِلِه شَرِیک بوئین. ۳۱ تا یهودیه بی ایمنون جَم جانِ سالم به دَر بُورم و م خِدْمَت اورشلیم و سه، مَقْدَسین پَلی قبول بَووه. ۳۲ بعد اگِه خِدا بِخواهه، ذوقِ هِمراه شِمه پَلی بِیَم تا شِمه پَلی، م جان تازه بَووه. ۳۳ خِدائه صِلح و سِلامتی شما همه تِه هِمراه دَووه. آمین.

سِلام و درود

۱۶ آمِه خواخِر فیی سِفارش شما ره کامبِه. وه کِنخَرِیه شَهرِ کلیسائه خادمونِ جَم هَسِه. ۲ وه ره خِداوَنِد دِلِه، اون

غیر یهودیون، وه ره امید وَندِنه ۱۳ بوئِه خِداپی که امید دِنه، شما ره ایمون دِلِه خِشالی و آرامشِ جَم، پَر هاکانه، اون طی که روحِ القُدُس قَوّتِ هِمراه، امیدِ جَم پَر بوئین.

بوئِسِ خِدْمَتِ غیرِ یهودیونِ میون

۱۴ ای م برارون، مین شه مطمئنِمه که شما شه خواری جَم پَرنی و کاملِ مَعْرِفَتِ دارنِی و توندینی هَمدیه ره تَعْلیم هادین. ۱۵ ولی خَلِه جَسارتِ هاکارِدمِه، چن تا مَطَلَبِ شِمه و سه بَنوشتمه، تا اونا ره شِمه یاد بیارم، چوون خِدا این فیضِ م ره هِدا ۱۶ که غیرِ یهودیون و سه مَسِیحِ عِسی نوکِر بوئِم و خِدائه اِنجیلِ خِدْمَتِ هاکارِدنِ و سه، کاهنی هاکانیم، تا غیرِ یهودیون پِتا قابلِ قبولِ هَدیه خِدائه پَلی بوئین که روحِ القُدُس طَریقِ جَم تَقْدِیس بَیه. ۱۷ پَس مین مَسِیحِ عِسی دِلِه، این خِدْمَتی که خِدائه و سه دَره کامبِه ره دَلیلی دارمه که اِفتخارِ هاکانیم. ۱۸ چوون جِرأتِ نِکامبِه هیچی جَم گَب بَزِیم، اِلا اونجی که مَسِیح م طَریقِ اِنجامِ هِدا تا غیرِ یهودیون، ایمونِ مَطِیعِ هاکانیم، شه گَب ها و کارهائه طَریقِ جَم ۱۹ وه این نشونه ها و مَعِجَزاتِ قَوّتِ هِمراه، یعنی خِدائه روحِ قَوّتِ هِمراه اِنجامِ هِدا، اون طی که اورشلیمِ جَم تا «الیریکوم» بوردِمِه و کاملاً مَسِیحِ اِنجیلِ خِدْمَتِ اِنجامِ هِدامِه. ۲۰ هَمش م آرزو این بَیه که یه جایی اِنجیلِ موعظه هاکانیم که مَسِیح اسمِ نِشُسه بوئین، تا نِکَنه که مین یه نِفرِ دییه پی سَر بَنایِ بَسارِم ۲۱ هَمون طی که اِشعیائه پیغَمِرِ کِتَابِ دِلِه بَنوشته بَیه:

«اونایِی که وه جَم بی خَوَرِ بینه، ویندِنه

و اونایِی که نِشُسه بینه، فَهَمِنِه.»

۲۲ هَمینِ خاطِرِی که چن گَش خواسِمِه شِمه پَلی بِیَم، ولی نَیه.

۱۳ روفُس و سه که خِداوندِ دِلَه انتخاب بَییه، و وه مار و سه که مِ حَق، مارگری هاکارده ره سِلام بَرسونین. ۱۴ آسینگریتوس، فِلیگون، هرْمَس، پاَثروباس و هرْماس و بَقیه پَرارون که وِشون هِمراه دَرنه تَه و سه، سِلام بَرسونین. ۱۵ فیلولوگوس، یولیا، نِریاس و وه خواجر، و اولیمپاس و تِموْم مِقَدَسین که وِشون هِمراه دَرنه تَه و سه سِلام بَرسونین. ۱۶ هَمدییه ره یِتا مِقَدَس خاش هِمراه سِلام بَرسونین. تِموْم مَسِیح کَلِیساها شِمه و سه سِلام رِسنِدینه.

۱۷ ای پَرارون، خوامبه شِمه چِم خواهش هاکنم اونای که سیوایی باعِثِنه مواظِب بوئِن و شِمه رَاه سَر مانع ایِلِنه و اون تعلیمی هِمراه که شِما بَییتنی، مخالفت کاندینه؛ وِشون چِم دوری هاکانین، ۱۸ چوون این طی آدِمون آمه خِداوند مَسِیح، خِدمت نَکاندینه، بلکه شه اشکِم سیر هاکارِدِن دِمال دَرنه و قَشَنگِ گَب ها و چاپلوسی هِمراه ساده آدِمون گول زَندینه. ۱۹ شِمه اطاعت آوازه، همِه میون دَپِیته؛ پَس، شِمه خاطری خَلَه خِشالِمه. ولی شِمه چِم خوامبه اونچی عوض که خوارِ حکیم، و اونچی عَوُض که بَد، ساده بوئِن. ۲۰ خِدائه صلح و سلامتی خَلَه زود شیطانِ شِمه لینگِ بِن له کاندِه.

آمِه خِداوند عِسی فیض شِمه هِمراه دَووه. ۲۱ مِ همکار تیموتائوس شِمه و سه سِلام رِسنِدینه. مِ فامیلون لوکیوس، یاسون و سوسیپاتِر هم شِمه و سه سِلام رِسنِدینه. ۲۲ مِ، تِرتیوس، که این نامه ره بَنوشتِمه، خِداوندِ دِلَه شِمه و سه سِلام رِسنِدمبه.

طی که مِقَدَسین لایق، قبول هاکانین و هر کُمکی که شِمه چِم پِخوانه ره کِتاهی نَکِنین، چوون وه خَیلیا، حَتّی شه مِ ره، خَلَه کُمک هاکارده.

۳ پَرِیسکیلا و آکیلا تَه و سه، که مِ همکارون مَسِیح عِسی دِلَه هَسِنه، سِلام بَرسونین. ۴ وِشون شه جانِ مِ خاطری خَطِرِ دِلَه دِم هِدانه، و نا فِقَط مِ، بلکه تِموْم غَیر یَهُودِیون کَلِیساها وِشون چِم مَمْنون دارِنه. ۵ هَمین طی کَلِیسانی که وِشون سِرِه دِلَه که هَمدییه هِمراه جَمع بوَنه ره سِلام بَرسونین. مِ عزیز رَفَقِ اِپِیتوسِ سِلام بَرسونین. وه اَوّلین نَفَری بَییه که آسِیا تَه دِلَه مَسِیح ره ایمون بیارده. ۶ مَرِیم که شِمه و سه خَلَه رَحْمَت بَکِشییه ره سِلام بَرسونین. ۷ مِ فامیلون و سه، آندرونیکوس و یونیا که مِ هِمراه زَندونِ دِلَه دَیینه ره سِلام بَرسونین. وِشون رَسولون میون، سَرشِناسِ آدِمونینه که مِ چِم قِبلتر مَسِیح ایمون داشِتنه. ۸ مِ عزیز رَفَقِ آمِپِلِیاتوس که خِداوندِ دِلَه ذَره ره، سِلام بَرسونین. ۹ آمِه همکار اوربانوس مَسِیح دِلَه، و مِ عزیز رَفَقِ، اِستاخِیس، سِلام بَرسونین. ۱۰ آپلیس که شه آزموْد مَسِیح دِلَه پَس هِدا ره سِلام بَرسونین. آریستوبولُس خانواده ره سِلام بَرسونین. ۱۱ مِ فامیل هیرودیون و سه و هَم نارکیسوس خانواده که خِداوندِ دِلَه دَرنه ره سِلام بَرسونین. ۱۲ ثْرِیفِینا و ثْرِیفوسائِه و سه، اون خادموئی که خِداوندِ خِدمَتِ دِلَه رَحْمَت گِشِنه ره سِلام بَرسونین و پَرسیس مِ عزیز رَفَقِ، که خِداوندِ دِلَه خَلَه رَحْمَت گِشِنه ره هم سِلام بَرسونین.

یعنی طبقِ پِتا رازِ کشفِ هاگردن که از آوَلِ
دِنیا جا هِدا بییه، ^{۲۶} ولی آلان طبقِ پیغمبرون
بَنوشته و آبدی خِدائه حِکمِ هِمراه، تِمومِ مَرَدِمِ
وسه دیار بَووه تا وِشون ایمون بیارن و اطاعتِ
هاکاین - ^{۲۷} وه ره هم که تینا حکیمِ خِدائه،
عیسی مَسیحِ طَرِیقِ جِم تا آبد جِلالِ بوئه!
آمین.

^{۲۳} گایوس که مِ جِم و تِمومِ اینجه کلیسائه
آدِمون جِم مهمون نوازی هاگارد، شمه وسه
سِلامِ رِسنِدِنه.
لِراستوس که شَهرِ خزونه دار، و آمه برار
کوآرتوس شمه وسه سِلامِ رِسنِدِنه.
^{۲۴} { آمه خِداوند عِسی مَسیحِ فِیضِ شِما
همه هِمراه دَووه. آمین. }
^{۲۵} اِسا وه جِلالِ که تونده طبقِ مِ انجیل و
عیسی مَسیحِ موعظه، شِما ره تقویتِ هاگانه-

